

משרד החינוך

אגף בכיר בחינוך

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

מותאם

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

מדבקות לנבחנים ملصقات للممتحنين	<table><tr><td>מדבקות שאלון ملصقة نموذج امتحان</td><td>מדבקות נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات</td></tr><tr><td>שאלון: 075241 עברית לעצמאים מותאם</td><td><table><tr><td>שנה السنة</td><td>חודש الشهر</td></tr><tr><td>מועד موعد</td><td></td></tr><tr><td>סמל ביה"ס</td><td>מס' תעודת הזהות</td></tr><tr><td>رقم المدرسة</td><td>رقم الهوية</td></tr></table> יש להדביק כאן ↑ מדבקות נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم) </td></tr></table>	מדבקות שאלון ملصقة نموذج امتحان	מדבקות נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات	שאלון: 075241 עברית לעצמאים מותאם	<table><tr><td>שנה السنة</td><td>חודש الشهر</td></tr><tr><td>מועד موعد</td><td></td></tr><tr><td>סמל ביה"ס</td><td>מס' תעודת הזהות</td></tr><tr><td>رقم المدرسة</td><td>رقم الهوية</td></tr></table> יש להדביק כאן ↑ מדבקות נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة	חודש الشهر	מועד موعد		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية
מדבקות שאלון ملصقة نموذج امتحان	מדבקות נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات												
שאלון: 075241 עברית לעצמאים מותאם	<table><tr><td>שנה السنة</td><td>חודש الشهر</td></tr><tr><td>מועד موعد</td><td></td></tr><tr><td>סמל ביה"ס</td><td>מס' תעודת הזהות</td></tr><tr><td>رقم المدرسة</td><td>رقم الهوية</td></tr></table> יש להדביק כאן ↑ מדבקות נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة	חודש الشهر	מועד موعد		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية				
שנה السنة	חודש الشهر												
מועד موعد													
סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות												
رقم المدرسة	رقم الهوية												

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي
* التعلیمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

الإدارة التربويّة
وزارة التربية والتعليم
القسم الكبير لامتحانات

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة . عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان .
أعدّ الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط . أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على موادّ مكتوبة أو شفهيّة .

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة – كتب، دفاتر، قوائم – إلى غرفة الامتحان، ما عدا "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم . كما لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان . استعمال موادّ مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان .
بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء .

ملاحم

يجب التقيّد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكّد بأنّ تفاصيلكم الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها . لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات .
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد .
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنّه لن يتمّ مسح ضوئيّ لهذه المنطقة .
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط .
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق . الدفتر الذي يُسلّم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات .
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم .

نتمنّى لكم النجاح!

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ה, 2025, מועד ב
מספר השאלון: 75241
נספחים: נספח 1 – מאמרים
נספח 2 – דף עזר

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון מותאם לבתי ספר עצמאיים

הוראות

- א. משך הבחינה: שלוש שעות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.
חלק ראשון – הבנה והבעה	50 נקודות
חלק שני – לשון	50 נקודות
פרק א: שם המספר	
פרק ב: תחביר	
פרק ג: מערכת הצורות	
יש לבחור באחד הפרקים	
סך הכול	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: דף עזר (נספח 2).
- ד. הוראה מיוחדת: יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה לפי ההוראות.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

קראו את המאמרים א–ג שבנספח 1 המצורף, וענו על כל השאלות 1–4 שלפניכם.
הקפידו על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

1. א. על פי הרב אונגר (מאמר א) והרב רוזנשטיין (מאמר ב), השאיפה לשלמות היא יעד שיש לחתור אליו ואבן יסוד בעבודת האדם על עצמו.
כל אחד מן הכותבים מבטא הסתייגות מן העמדה הזאת.
כתבו את ההסתייגות של הרב אונגר (מאמר א) ואת ההסתייגות של הרב רוזנשטיין (מאמר ב).
ההסתייגות של הרב אונגר:

ההסתייגות של הרב רוזנשטיין:

(4 נקודות)

ב. במאמר א, פסקה ו הכותב מתמודד עם טענה אפשרית שעשויים לטעון נגדו.
(1) נסחו את הטענה האפשרית.

(2) הציגו את ההסתייגות של הכותב מטענה זו.

(5 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

2. א. נסחו טענה רווחת שהרב מנדלבוים (מאמר ג) מגיב עליה במאמרו. (2 נקודות)

ב. לפניכם משפט ממאמר ג: "השאיפה צריכה להיות שאיפה 'לגדול' ולא 'להיות גדול'". (פסקה ד)

(1) הסבירו, לפי הרב מנדלבוים, את המושג "לגדול" ואת המושג "להיות גדול".

(2) לפי הרב מנדלבוים, ממה נובעת השאיפה "להיות גדול"?

(3) לפי דברי הרב דסלר המובאים במאמר ג, מהי התוצאה של השאיפה "להיות גדול"?

(6 נקודות)

3. שלושת הכותבים מציעים דרכים להתמודדות עם תכונת הפרפקציוניזם.

א. כתבו הצעה של אחד מן הכותבים: הרב אונגר (מאמר א) או הרב מנדלבוים (מאמר ג). (4 נקודות)

ב. כתבו את ההצעה של הרב רוזנשטיין (מאמר ב) ואת הנימוק שלו להצעתו. (4 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, **מועד ב**, מס' 75241 + נספחים

4. מטלת כתיבה (25 נקודות)

החברה בימינו היא חברה שאפתנית, אנשים רודפים אחרי השלמות. לעיתים מצב זה משפיע גם על האווירה החברתית בכיתה.

לקראת דיון בכיתתכם שנועד להגביר את המודעות לנושא הפרפקציוניזם והשלכותיו, כתבו סקירה על פי המאמרים **א ו-ב**.

בסקירתכם כתבו על ההתנהגות המאפיינת אנשים פרפקציוניסטים ועל מצבם הנפשי. כתבו בהיקף של 100 – 200 מילים.

הקפידו על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בגוף הסקירה ובסופה (ביבליוגרפיה).

השתמשו בעמוד זה ובעמוד הבא לכתיבת טיוטה, ואת הסקירה כתבו בעמודים 8–9.

טיוטה

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

[illegible]

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

חלק שני – לשון (50 נקודות)

בחלק זה שלושה פרקים. ענו על שני פרקים: על פרק א – חובה, ועל אחד מן הפרקים ב–ג.

פרק א: שם המספר – חובה (10 נקודות)

בפרק זה ענו על שאלה 5.

5. במשפטים שלפניכם הקיפו את הצורה הנכונה של שם המספר מבין האפשרויות הנתונות.

(1) אפשר למנות כמה יתרונות לפרפקציוניזם בתחום העבודה: מוטיבציה, חריצות ונכונות לעבודה מאומצת. לעומת **שלוש / שלושת** היתרונות האלה, לפרפקציוניזם יש חיסרון אחד: תפיסת "הכול או לא כלום".

(2) שאפתנות ורצון להצליח – בזכות **שני / שתי** כוחות הנפש האלה האדם מתקדם.

(3) המרצה מנה בהרצאתו את **עשר / עשרת** הסימנים המצביעים על נטייה לרדיפת שלמות ותיאר **שלוש / שלושה** סגנונות של פרפקציוניזם.

(4) אם הפרפקציוניסט מצליח במשימה רק **בתשעים וחמישה / תשעים וחמש** אחוזים, הוא חושב שנכשל בה.

(5) הפסיכולוג הציג למטופל **שבע / שבעה** אמירות של אנשים, וביקש ממנו להגיב על האמירות במילים "כן" או "לא". בשלב השני הוא מנה **חמש / חמישה** רגשות, וביקש מן המטופל לציין מה הוא מרגיש באותו הרגע. בסוף התהליך הוא הציג למטופל **ארבע / ארבעה** רעיונות כיצד להתמודד עם רגשותיו.

(6) מומחים ערכו שאלון לבדיקת פרפקציוניזם. בפרק מספר **שניים / שתיים** בשאלון היו 20 שאלות. בשאלה ה**שתיים עשרה / שנים עשר** חש הנבדק שהוא אינו מסוגל עוד להמשיך.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

לפניכם שני פרקים: פרק ב – תחביר, פרק ג – מערכת הצורות.
בחרו בפרק שלמדתם: בפרק ב – תחביר **או** בפרק ג – מערכת הצורות.
בפרק שבחרתם ענו על השאלות לפי ההוראות.

ציינו את שם הפרק שבחרתם: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה ענו על ארבע מן השאלות 6–10 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שימו לב: • בכל שאלה שתבחרו, ענו על כל הסעיפים.

• תוכלו להיעזר בנספח 2 – דף העזר.

6. א. לפניכם שלושה משפטים.

1. האדם הפרפקציוניסט בודק עוד לפני העשייה את כל הנתונים בסביבתו.

2. אם הפרפקציוניסט יגלה שהנתונים אינם מאפשרים תוצאה מושלמת, הוא לא

יתחיל לפעול.

3. הפרפקציוניסט חושב על כל הסיכונים האפשריים, והוא אף מתכנן דרכי

התמודדות עם בעיות אפשריות.

(1) כתבו ליד כל משפט את הסוג התחבירי שלו.

(2) אם המשפט הוא משפט מורכב תחמו את הפסוקית/הפסוקיות שבו, וציינו את

התפקיד התחבירי שלה/שלהן.

(3) העתיקו מן המשפט המורכב את כל הנשואים.

(4) כתבו את התפקיד התחבירי של הצירוף המסומן בקו במשפט 3.

ב. לפניכם משפט.

אנשים פרפקציוניסטים שמציבים לעצמם סטנדרטים בלתי מציאותיים אינם

מצליחים לעמוד בציפיות של עצמם.

המירו את המשפט במשפט מסוג תחבירי כלשהו בקשר לוגי של סיבה ותוצאה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

7. א. לפניכם משפט פשוט.

בשל החשש מכישלון	הפרפקציוניסט	נמנע	מעשייה	למרות שאיפתו להצלחה
------------------	--------------	------	--------	---------------------

כתבו מעל המילים במשפט את התפקידים התחביריים שלהן.

ב. לפניכם שני משפטים מורכבים.

בכל אחד מן המשפטים מסומן בקו הביטוי "הכול או לא כלום".

1. אנשים פרפקציוניסטים מתאפיינים במערכת אמונות שעל פיה יש שתי דרכים

בלבד, הכול או לא כלום.

2. אם הפרפקציוניסטים לא יוכלו לבצע את המשימה בצורה מושלמת, הם לא

יתחילו בביצועה כי הגישה שלהם היא הכול או לא כלום.

(1) הקיפו את המשפט שבו הצירוף "הכול או לא כלום" משמש תמורה.

(2) העתיקו את המילה/המילים שהתמורה ממירה, וכתבו את התפקיד התחבירי שלה/שלהן.
 המילה/המילים שהתמורה ממירה: _____
 התפקיד התחבירי: _____

(3) כתבו את התפקיד התחבירי של הצירוף "הכול או לא כלום" במשפט שלא הקפתם. _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

8. א. לפניכם שלושה משפטים.

1. לדעת הכותב, הקדמת מחשבה למעשה, שקילת הסיכונים לעומת הסיכויים

וניסיון לתכנון המסלול מראש אינם חיסרון.

2. הפרפקציוניסטים שואפים שהכול יהיה מושלם, מוצלח ומתוקן.

3. כל שינוי בחיים הוא סיכון, והאדם צריך למצוא איזון בין הסיכוי לסיכון.

(1) ציינו ליד כל משפט את הסוג התחבירי שלו.

(2) בשניים מן המשפטים יש חלקים כוללים. סמנו קו מתחת לחלקים הכוללים במשפטים אלה.

(3) מעל כל חלק כולל שסימנתם ציינו את התפקיד התחבירי שלו.

ב. לפניכם שני משפטים.

- לדברי כותב המאמר, השאיפה של האדם צריכה להיות שאיפה לגדלות.
- לדברי כותב המאמר, השאיפה של האדם אינה צריכה להיות הידמות לזולת.

המירו את שני המשפטים במשפט אחד פשוט בעל חלק כולל, וכתבו מהו הקשר הלוגי במשפט שכתבתם.

הקשר הלוגי: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

9. א. לפניכם משפט. הוסיפו לו סימני פיסוק לפי ההנחיות שאחריו.

רבי זושא מאניפולי הצדיק הקדוש אמר בשמיים לא ישאלו אותי
למה לא הייתי משה רבנו אלא למה לא הייתי זושא.

- פסקו דיבור ישיר.
- פסקו תמורה.

ב. לפניכם משפט מורכב.

השאיפה לשלמות שמניעה את הפרפקציוניסט עלולה לבלום את התקדמותו,
כי הפחד שלו מפני תוצאה בלתי מושלמת מעכב אותו.

פרקו את המשפט לשלושה משפטים פשוטים.

1.
2.
3.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

10. א. לפניכם שלושה משפטים, ובהם מילים המסומנות בקו.
1. בלי ספק השאיפה לשלמות היא מעלה חשובה מאוד, והיא מצרך מבוקש ויקר ערך.

2. לצערנו, רבים הם האנשים שהשאיפות שלהם גרמו להם חולי ומכאוב.

3. לדברי הרב דסלר, על האדם מוטלת חובת העשייה.

(1) ציינו את התפקיד התחבירי המשותף למילים המסומנות בקו במשפטים.

(2) לפניכם תפקידים רטוריים של החלק התחבירי שציינתם בתת-סעיף א(1):

ביטוי רגש, ציון מקור הדברים, הדגמה, ציון ודאות.

ציינו את התפקיד הרטורי שבא לידי ביטוי בכל אחד מן המשפטים.

במשפט 1: _____

במשפט 2: _____

במשפט 3: _____

ב. לפניכם קטע ובו מודגשות מילים בצורת הבינוני.

פרפקציוניזם הוא תכונה המאופיינת בשאיפה להשיג תוצאות מושלמות בביצוע משימות. במקרים רבים המניע של הפרפקציוניסטים הוא הצורך בקבלת אישור חיצוני לערך שלהם. יש בתכונה זו צד חיובי, שכן היא מובילה אנשים להצלחה. מצד אחר לתכונה זו נלוות גם תוצאות מזיקות כמו תחושת כישלון ודחיינות.

(1) כתבו מעל כל מילה מודגשת בקטע את חלק הדיבור שלה.

(2) כתבו את התפקיד התחבירי של המילים מניע, מזיקות המודגשות בקטע.

מניע _____

מזיקות _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

- בפרק זה ענו על ארבע מן השאלות 11 – 15 (לכל שאלה – 10 נקודות).
- שימו לב:
- בכל שאלה שתבחרו, ענו על כל הסעיפים.
 - תוכלו להיעזר בנספח 2 – דף העזר.
11. לפניכם טבלה ובה שבעה משפטים. בכל משפט מודגש פועל. השלימו את הטבלה: ציינו את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים המודגשים.

הפועל	השורש	הבניין
הפרפקציוניסט מוודא מראש שהנתונים מאפְּשִׁים לו להשיג תוצאה מושלמת.		
פרפקציוניסטים בטוחים שאסור להם להִכְשִׁיל (להיכשל), ולכן הם נמנעים מסיכונים.		
מי שאינו מְסַתֵּן עלול לדרוך במקום ולא להתקדם.		
אם לא תנסו לא תִּטְעו, אבל תפסידו גם את חוויית ההצלחה.		
מחקרים מוֹכִיחִים שלפרפקציוניזם נלוות תוצאות שליליות.		
הפרפקציוניסט מחפש מראש פתרון לכל בעיה שתִּצוֹץ.		
אם הפרפקציוניסט אינו מְשַׁכְנֵע (משוכנע) שיש באפשרותו להשיג תוצאה טובה, הוא אינו מתחיל לפעול.		

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

12. א. לפניכם ארבע מילים מודגשות.

יְכַלֶּת (יכולת), תְּכַוֵּלָה (של התיק), כְּלִיוֹן (כיליון), הַכָּלָה

- (1) הקיפו שתי מילים שהשורש שלהן זהה, וכתבו את השורש שלהן. _____
- (2) ציינו את השורש של כל אחת מן המילים שלא הקפתם.
- המילה: _____ השורש: _____
- המילה: _____ השורש: _____

ב. לפניכם טבלה ובה משפטים שבהם מודגש פועל.

ציינו בטבלה את הבניין, הגוף והזמן של כל אחד מן הפעלים המודגשים, והקיפו את צורת הפועל בהווה רבים של כל אחד מהם.

הפועל	הבניין	הגוף	הזמן	צורת הפועל בהווה רבים
כדי להשיג את היעדים, נִדְבַּק במטרות שהצבנו לעצמנו.				דִּבְּקִים / נִדְבְּקִים
לפני שבוע נִדְבַּק התלמיד במחלה, ולכן לא יצא לטיול.				דִּבְּקִים / נִדְבְּקִים

ג. לפניכם ארבע מילים מודגשות.

מְלוּכָה, מְלוּנָה, מְבוּכָה, מְתוּנָה

מיינו את המילים לפי תפקיד האות מ"ם.

מילים שבהן האות מ"ם היא מוספית	מילים שבהן האות מ"ם היא אות שורש

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

13. א. לפניכם קטע ובו מודגשים שמות פועל.

אין זה נכון לשאוף **להדמות** (להידמות) לזולת ול**לחקות** אותו. על האדם **לשאף** (לשאוף) לעלות מעבר למקום שהוא נמצא בו, ולהיות בטוח כי יש לו הכוחות **להתרומם** למדרגה גבוהה יותר.

כתבו את הבניין של כל אחד משמות הפועל המודגשים בקטע.

- להדמות** (להידמות) – הבניין: _____
- לחקות** – הבניין: _____
- לשאף** (לשאוף) – הבניין: _____
- להתרומם** – הבניין: _____

ב. לפניכם צירופים ובהם שמות תואר מודגשים.

ציפיות **גבוהות**

דרישות **מגזמות** (מוגזמות)

פתרון **מיטבי**

תוצאה **צפויה**

תופעה **נדירה**

(1) העתיקו את שני שמות התואר שהם צורות בינוני, וציינו את הבניין של כל אחד מהם.

שם התואר: _____ הבניין: _____

שם התואר: _____ הבניין: _____

(2) מבין שמות התואר האחרים, בחרו בשם תואר אחד שדרך התצורה שלו היא שורש ומשקל, וציינו את משקלו.

שם התואר: _____ המשקל: _____

(3) העתיקו את שם התואר שדרך התצורה שלו היא בסיס וצורן גזירה סופי.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

14. א. לפניכם משפטים ובהם מודגשים פעלים.

- הָאֵר עֵינֵינוּ בתורתך.
 - הִדָּר במצוות ככל שתוכל.
- (1) מה המשותף לשני הפעלים המודגשים מבחינת הזמן (הדרך)?
הקיפו את התשובה הנכונה: עבר, הווה, עתיד, ציווי
- (2) כתבו את השורש של כל אחד מן הפעלים.

הָאֵר

הִדָּר

ב. לפניכם רשימת שמות.

יָעִיל, חֶסְרוֹן (חיסרון), זָהוּת, מְכָאוֹב, תַּכְלִית, יָדִית

מיינו בטבלה שלפניכם את השמות לפי דרך התצורה.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי

ג. למילים הלועזיות "פרפקציוניזם" ו"פרפקציוניסט" הוצעו החלופות העבריות:
שְׁלִמוֹתָן, שְׁלִמוֹתָנוֹת.

- (1) כתבו את המילה הלועזית שמתאימה ל**כל** אחת מן החלופות העבריות.
- שְׁלִמוֹתָן
- שְׁלִמוֹתָנוֹת

(2) הסבירו במונחים לשוניים את תשובתכם בנוגע ל**כל** אחת מן המילים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

15. א. לפניכם קטע שחסרים בו פעלים. כתבו בכל מקום ריק את הפועל המתאים על פי השורש שבסוגריים. אין צורך לנקד.

כולנו מכירים אותם – האנשים שהשגת השלמות חשובה להם יותר מכל דבר אחר: התלמידה ש _____ (פ-ר-ץ) בבכי בגלל ציון של 94; אנשי הקריירה ש _____ (ש-ו-ב) הביתה מדי יום בשעה מאוחרת ו _____ (ו-ת-ר) על שעות הפנאי שלהם עם המשפחה, רק כדי לעשות את עבודתם באופן מושלם; הצעיר ש _____ (ע-ק-ש) להמשיך במשימה גם כאשר האחרים כבר התייאשו ממנה.

האדם הפרפקציוניסט רוצה _____ (צ-י-ר) בעיני אחרים כאדם מושלם, ומשקיע מאמצים רבים כדי _____ (ר-צ-י/ה) את הזולת, לעיתים על חשבון טובתו האישית.

אדם כזה לעולם לא _____ (ו-ד-י/ה) שהוא פרפקציוניסט. הוא מקפיד לומר: "אני דורש מעצמי להגיע להישגים גבוהים, כדי שהם _____ (י-ב-ל) אותי להצלחה".

(שימו לב: סעיף ב של השאלה בעמוד הבא.)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"ה, מועד ב, מס' 75241 + נספחים

ב. לפניכם קטע שחסרים בו שמות עצם. כתבו בכל מקום ריק את שם העצם המתאים על פי השורש שבסוגריים. אין צורך לנקד.

חוקרים בדקו את מאפייני האישיות של פרפקציוניסטים. הם גילו שאנשים פרפקציוניסטים מנסים ליצור לעצמם _____ (ד-מ-י/ה) של אנשים חזקים ולא פגיעים, אך למעשה הם סובלים מחרדה מתמדת, ועסוקים בהסתרה של ה _____ (ר-ג-ש) האמיתיים שלהם.

מחקרים אחרים על תרבויות שבהן יש _____ (צ-פ-י/ה) גבוהה מתלמידים ל _____ (צ-י-ן) ולמושלמות, גילו כי הלחץ להצליח גורם לתלמידים _____ (צ-ו-ק) רגשית גדולה.

כיצד אפשר להתמודד עם פרפקציוניזם?

ראשית האדם צריך להכיר ב _____ (ש-פ-ע) השליליות של תכונת הפרפקציוניזם עליו, ולאחר מכן השלב הבא הוא _____ (ז-ה-י/ה) של התחומים שבהם תכונה זו מפריעה לו. בתחומים אלה עליו לקבוע יעדים לשינוי.

רצוי גם לשאול חברים וקרובים על _____ (נ-ה-ג) שמבטאות את האופי הפרפקציוניסטי שלו ולנסות להימנע מהן. המלצה נוספת היא ליצור באופן מכוון _____ (ז-מ-ן) שבהן הוא טועה כדי ללמוד להתמודד עם כישלונות. _____ (נ-ס-י/ה) כאלה מחזקות את האדם, כי כשהוא עומד בהן הוא חש ביטחון ויכול להתמודד עם חוסר הצלחה.

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

טיוטה

[illegible]

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"

נספחים: נספח 1 – מאמרים ונספח 2 – דף עזר
לשאלון מותאם, עברית: הבנה, הבעה ולשון
לבתי ספר עצמאיים
75241, קיץ תשפ"ה, מועד ב

מותאם

נספח 1 – מאמרים

לפניכם שלושה מאמרים. קראו אותם, וענו על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

מאמר א

פרפקציוניזם

מאת הרב אייל אונגר

פסקה א לעיתים קרובות אנו נתקלים באנשים חדורי מוטיבציה להצליח, אנשים חכמים, יעילים ובעלי רצון עז להשיג מטרות, אנשים שגם בסביבתם מעריכים אותם – ובכל זאת ניכר כי משהו משתבש אצלם עוד לפני העשייה בפועל. הם רוצים, הם יכולים, הם מסוגלים, ואף על פי כן הם נמנעים מעשייה.

פסקה ב פעמים רבות מוטיבציה גבוהה כרוכה בשאיפה לשלמות, פרפקציוניזם. אנשים פרפקציוניסטים אינם מוכנים לקבל תוצאה שהיא פחות ממושלמת על פי הסטנדרטים שלהם. אלה אנשים של "שחור ולבן", "טוב ורע". אנשים כאלה מתאפיינים לרוב בתפיסה שעל פיה יש שתי דרכים בלבד: הכול או לא כלום. הם אינם מוכנים לקבל מציאות של הצלחה מוגבלת, ומבחינתם אם אין באפשרותם להשיג את התוצאה המושלמת, עדיף מראש להימנע מלעשות משהו.

פסקה ג והינה חז"ל מלמדים אותנו לשאוף להישגים גבוהים ולומר לעצמנו: "מתי יגיעו מעשי למעשה אבותיי, אברהם יצחק ויעקב" (תנא דבי אליהו כה, א). גם אצל בעלי המוסר מוצאים אנו כי ה"שלמות" היא יעד שיש לחתור אליו. אולם אין הכוונה לומר שכל הישג שאינו מושלם אינו בעל ערך.

פסקה ד אדם שסובל מפרפקציוניזם, סובל מבלבול רב. מצד אחד הוא רוצה להצליח, רוצה באמת ובלב שלם, והוא גם חדור מוטיבציה רבה, אולם מצד אחר כאשר הוא אינו משוכנע שיוכל לבצע את המוטל עליו באופן המושלם ביותר – הוא מרגיש שאינו מסוגל לעשות כלום. הפחד מפני חוסר השלמות מונע ממנו לפעול. כאשר הפחד הזה גובר על המוטיבציה שלו, לעיתים הוא נמנע מלהתחיל בעשייה רק בשל החשש שמא בסופה יחוה אי-הצלחה.

פסקה ה עוד בטרם החל בעשייה האדם הפרפקציוניסט בודק את כל הנתונים בסביבתו, ומוודא שיש סיכוי לתוצאה מושלמת. הוא מחשב מראש את כל הסיכונים ומוודא כי ביכולתו להתגבר על כל בעיה שתתעורר. הוא אינו מוכן להסתכן, משום שהוא אינו מוכן להיכשל בשום אופן. יותר מכך, הוא אינו מוכן שהתוצאה תהיה פחות ממאה אחוזים, לכן אם הוא אינו משוכנע שיוכל לפתור כל בעיה שתצוץ בלי שתיפגע התוצאה המושלמת שהוא מצפה לה, הוא לא יסתכן.

* מעובד על פי הרב אונגר, א' (תשע"ח). **לגעת בנפש**, עמ' 214–221.

פסקה ו' כמובן חשוב להדגיש: אין כל חיסרון בהקדמת מחשבה למעשה, בשקילת סיכונים לעומת סיכויים ובניסיון לתכנן את המסלול מראש, אבל לעיתים קרובות כדי לפעול על האדם להיות מוכן גם להסתכן במידה כלשהי. הלוא כל שינוי בחיים הוא מבחינה מסוימת סיכון מחושב שהאדם צריך לקבל על עצמו תוך שהוא מאזן בין הסיכוי לסיכון.

פסקה ז' לעיתים הפרפקציוניזם גורם לאדם להתעלם ממגבלות היכולת שלו ולהציב לעצמו אתגרים שהם מעל ומעבר ליכולותיו ולכישוריו. השאיפה העזה שלו גורמת לו לנסות לקפוץ למדרגות גבוהות מדי, וכאשר מגיעה ההתרסקות – היא עלולה לכאוב ולבלום את התקדמותו.

פסקה ח' כמובן, החתירה אל השלמות כשלעצמה אינה חיסרון. יותר מכך, כולנו נולדנו בלתי מושלמים, והחתירה אל השלמות היא שמניעה אותנו להמשיך ולפעול עוד ועוד למשך כל חיינו. השאלה אינה אם יש לחתור אל השלמות, אלא אם אפשר להסתפק בהישג שאינו מושלם, ואם משתלם לעמול למענו. מי שמוכן לעשות ולעמול גם כאשר הוא יודע שהשלמות אינה מובטחת – יצליח הרבה יותר ממי שיושב חסר מעשה בציפייה לשלמות שאולי לא תגיע לעולם.

מאמר ב

לפניכם מכתב שכתב רב לתלמידו.

רדיפה אחרי שלמות

מאת הרב שלמה רוזנשטיין

תלמידי היקר,

אני שמח ומאושר על שכתבת לי שרצונך להיות עז. להיות מושלם.

השאיפה לשלמות היא אבן יסוד בעבודת האדם על עצמו, בלימוד, ביראת שמיים ובקניית מידות טובות. אולם יש סכנה מסוימת ברדיפה אחר שלמות מוחלטת, כאשר היא בלתי נשלטת ואינה מכוונת על פי התורה.

שואפי השלמות נקראים בפי כול "פרפקציוניסטים". הם חייבים שהכול יהיה מושלם – "פרפקט", מוצלח ומתוקן. חס ושלום שמשו בסביבתם לא יתבצע על פי מה שהם דמינו לעצמם. אסור שמשו לא יפעל כמו שצריך. הכול חייב להיות מושלם.

ושוב, אין ספק כי השאיפה לשלמות היא מעלה חשובה מאוד, ומדובר במצרך מבוקש ויקר ערך. בפרט כאשר רבים נכשלים בשטחיות ובעשיית הדברים בדרך של "לצאת ידי חובה", ללא העמקה וללא השקעת מחשבה למען שלמות המעשה. כאן בא הפרפקציוניזם ומציע גישה של שלמות ושל אחריות בהעמקה וברצון עז שהדברים ייעשו בצורה מיטבית. האת. מה טוב הוא.

אולם ייתכן כי הטובה הצומחת מאותם פרפקציוניסטים היא טובת הכלל בלבד ולא טובת הפרט. מתברר שהסובבים את אותם טיפוסים רודפי השלמות אכן נהנים, ותועלת רבה יש להם מן השלמות, אולם הפרפקציוניסטים עצמם עלולים לסבול מן התכונה הזאת, ואיני בטוח שהשלמות שהם כה רודפים אחריה מיטיבה עימם ועם הרגשתם הכללית.

אפשר לחלק את רודפי השלמות לשני סוגים קיצוניים. יש רודפי שלמות שפועלים ללא גבול, משקיעים עבודה רבה אף מעבר ליכולתם רק כדי להצליח להשיג את השלמות שהם הציבו לעצמם כיעד. הם אינם סומכים על איש מלבדם. הם יעשו הכול בעצמם, כי הם משוכנעים שהם ורק הם יודעים ויכולים לעשות את הדברים באופן מושלם וטוב.

רודפי שלמות מסוג אחר – גם הוא קיצוני – אינם עושים כלום, ממש כלום. הם אינם מסוגלים להניע את עצמם לביצוע מטלה כלשהי, מתוך פחד וחרדה שמא הביצוע לא יהיה מושלם כפי שהם חושבים שהוא צריך להיות. הם בקושי עושים את המוטל עליהם, וכאשר מבקשים מהם לעשות דבר שהם אינם רגילים אליו, יאריך הביצוע פי כמה וכמה זמן מן הנדרש. הדבר יהיה חייב להיות מושלם, וממילא יתעכב ללא גבול.

* מעובד על פי הרב רוזנשטיין, ש' (תשס"ג). מכתבים לבן ישיבה, קובץ חיזוק, ד.

התופעה המשותפת לכל הפרפקציוניסטים היא ההלקאה העצמית. רודפי השלמות מלקים את עצמם ללא הרף, בכל הזדמנות שהיא, בין שהסיבות מוצדקות ובין שלא, ולעיתים אף בלי סיבות כלל. הם מאשימים את עצמם בכל כישלון, ומקבלים אחריות אישית אף על דברים שאין להם כל קשר אליהם. הם אינם מסוגלים להבין ולהאמין שייתכן איזשהו כישלון שאינו תלוי בהם אלא רק בסביבתם.

קשה לאדם לתפקד כאשר הוא עסוק בהלקאה עצמית, ואינו מסוגל לראות את מחצית הכוס המלאה. קשה לאדם להתחיל מטלה חדשה כאשר הוא משוכנע שאת הקודמת הוא לא השלים כראוי. כשאדם עסוק בהלקאה עצמית, הוא חי בחוסר שקט פנימי השוחק את מצב רוחו ואת היכולת שלו להמשיך לתפקד.

זאת ועוד, האדם מבזבז אנרגייה אדירה על חוסר השקט הנפשי. את אותה האנרגייה בדיוק הוא היה יכול לכוון לעשייה בתחומים נוספים ולהצלחות אחרות.

הצגת הבעיה וניתוחה הם השלב הראשון בדרך לפרוץ את המעגל השלילי הזה. כאשר יבין האדם היטב את הבעיה וכיכיר בה, הוא יוכל פעמים רבות בכישרונו האישי לפתור את הבעיה בכוחות עצמו בעזרת יצירתיות ומחשבה בנושא.

בהצלחה

שלמה רוזנשטיין

מאמר ג**שאיפות**

מאת הרב אלכסנדר אריה מנדלבוים

פסקה א דרכם של אנשי חינוך לדבר לפני תלמידיהם בשבח המעלות העליונות. לספר להם על מעשי הצדיקים ועל עוצם שקידתם בתורה. כל זאת כדי לעורר בלב השומעים והתלמידים שאיפות ל"גדלות". אין ספק שזו דרך נכונה בחינוך – לעורר שאיפות לגדלות. אולם פעמים רבות השאיפות, בייחוד אם הן מוגזמות, הן בבחינת "עלייה לצורך ירידה".

פסקה ב פעמים רבות השאיפה המוגזמת מתבטאת ברצון להיות לא אני אלא הזולת. רצון זה יסודו בדרך כלל במידת השפלות, בחסרון הכרת הערך העצמי. מכאן נשאלת השאלה כיצד נוכל ליצור איזון בין שתי המגמות: השאיפה לגדלות מחד, וההיזהרות ממחיקת הזהות העצמית מאידך?

פסקה ג היסוד הבסיסי שעל כל אחד לדעת הוא שאומנם חובה לשאוף לגדול בתורה, ביראה, במידות ובעבודת ה', אבל אל לו לשאוף להיות כמו "גדול" פלוני או אלמוני, אף לא כמו חבר זה או אחר. כי כל אחד ואחד כבודו במקומו מונח ואי אפשר ללכת תמיד בדרכו ובהנהגותיו. לשאוף לגדלות זו חובה. לשאוף להידמות לגמרי לזולת – זה דבר שאינו נכון.

פסקה ד על היהודי לצעוד וללכת בעקבות הגדולים, להיות מבני עלייה, אבל עליו גם להתקדם בפסיעות כפי ערכו. השאיפה צריכה להיות שאיפה "לְגָדוֹל" ולא "להיות גדול". האדם צריך לשאוף לעלות מעבר למקום שהוא נמצא בו, להתאים את שאיפותיו לכוחותיו וליכולותיו ולהוציא אל הפועל את מרב כוחו בהתאם ליכולותיו.

פסקה ה הרב דסלר לימדנו שיש שאיפה של חסר. שאיפה של חסר עניינה שאדם מתאוה לדבר מסוים שחסר בחייו ושואף להשיג אותו. הכוח המניע שלו הוא רצונו להרגיש מושלם. היצר לוחש לו: "אתה מוכרח להיות שלם בלא פגם", "אתה חייב להרגיש חשוב". שאיפה כזאת מולידה באדם ייאוש ותסכול, חולי ומכאוב המונעים ממנו להמשיך בעבודתו.

פסקה ו במסכת אבות נאמר: "לא עליך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין לְבַטֵּל ממנה" (אבות ב, טז). הרב דסלר כותב שמוטלת על האדם חובת העשייה, אך לא נדרש ממנו "לגמור". ובלשונו: "אין לו לחשוב חשבונות בעבודתו בעולמו כמה יבנה ויגמור ויתקן. המציב לו תכלית כזו – טועה, כי התכלית היא עבודת ה', עמל, וכל מעשה ומעשה בעבודת ה' הוא־הוא התכלית".

* מעובד על פי הרב מנדלבוים, א"א (תשע"ב). לעלות, עמ' 116–133.

נספח 2 – דף עזר

טבלת התנועות

התנועות הקטנות	התנועות הגדולות	התנועות החטופות	
a	פתח	קמץ	חטף פתח
e	סגול	צירי חסר	צירי מלא
i	חיריק חסר	חיריק מלא	
o	קמץ קטן	חולם חסר	חולם מלא
u	קובוץ	שורוק	

טבלת הגופים

	גוף ראשון	גוף שני	גוף שלישי
יחיד	מדבר	נוכח	נסתר
יחידה	מדברת	נוכחת	נסתרת
רבים	מדברים	נוכחים	נסתרים
רבות	מדברות	נוכחות	נסתרות

חלקי הדיבור: שם עצם, שם תואר, פועל (שם פועל), תואר הפועל, מילת יחס, מילת קישור

תחביר

דרכי ההבעה במשפט: משפט חיווי, משפט ציווי, משפט שאלה

סוגי המשפטים: משפט פשוט, משפט מורכב, משפט איחוי (מאוחד/מחובר)

סוגי הנשואים: נשוא פועלי (לרבות נשוא מורחב), נשוא שמני, נשוא קיומי (דמוי פועל: יש, אין)

התפקידים התחביריים במשפט: נושא, נשוא, אוגד, מושא, תיאור, לוואי, תמורה

סוגי התיאורים ופסוקיות התיאור: מקום, זמן, סיבה, תכלית, אופן, מצב, תנאי, ויתור

החלקים הבלתי תלויים במשפט: הסגר, פנייה, קריאה

משפטים בעלי מבנה מיוחד: נושא סתמי, חלק ייחוד, חלק כולל

קשרים לוגיים: ריבוי והוספה, צמצום, השוואה, ברירה, הדגמה, זמן, סיבה ותוצאה, תכלית, ניגוד,

ויתור, תנאי

תורת הצורות

בנייני הפועל: קל-פָּעַל (פעל), נִפְעַל (נפעל), הִפְעִיל (הפעיל), הִפְעַל (הופעל), פָּעַל (פיעל), פְּעַל (פועל), הִתְפַּעֵל (התפעל)

גזרות הפועל והשם:

גזרת השלמים, גזרת המרובעים

גזרות החסרים (העלולים): חסרי פ"נ (חפ"ן), חסרי פי"צ (חפי"ץ), חסרי פ"י (חפ"י)

גזרות הנחים: נחי פ"א (נפ"א), נחי פ"י/ו (נפ"י/ו), נחי ל"י/ה (נל"י/ה), נחי ל"א (נל"א), נחי ע"ו/י (נע"ו/י)

גזרת הכפולים (ע"ע)

דרכי תצורת המילים:

גזירה מסורגת: שורש ומשקל

גזירה קווית: בסיס וצורן, הלחם בסיסים, ראשי תיבות (נוטריקון)

סוגי צורנים: צורן גזירה, צורן נטייה